

PUHE
MOSKOVAN TYÖVÄEN KESKUSOSUUSKUNNAN
VALTUUTETTUIJEN KOKOUKSESSA
MARRASKUUN 26 pnä 1918 ⁷⁵

(Toveri Lenin otettiin vastaan kauan kestävin myrskyisin suosionosoituksin.) Toverit, tervehdin teitä työväen osuustoiminnan edustajina. Osuustoiminta on esittävä hyvin tärkeää osaa koko väestön varustelun järjestämisessä oikealla tavalla. Olemme joutuneet usean kerran ja varsinkin viime aikoina ottamaan Kansankomissaarien Neuvostossa käsiteltäväksi kysymyksiä, jotka koskevat osuustoimintaa ja työläistalonpoikaisen valan suhdetta siihen.

Tässä suhteessa on tarpeellista muistaa, kuinka tärkeää osaa osuustoiminta esitti ennen, kapitalismin vallan aikana, jolloin sen järjestämisessä oli periaatteena taloudellinen taistelu kapitalistiluokkaa vastaan.

Tosin osuuskunnat, suhtautuen käytännölliseen jakelutoimintaan omalla tavallaan, muuttivat hyvin usein kansan edut erillisen henkilöryhmän eduksi, pyrkivät usein jakamaan kauppavoiton kapitalistien kanssa. Pitäen ohjeenaan puhtaasti kaupallisia intressejä osuustoimintamiehet unohitivat usein sosialistisen järjestelmän, koska se näytti heistä vielä liian kaukaiselta ja saavuttamattomalta.

Osuuskunnat yhdistivät usein etupäässä pikkuporvarillisia aineksia, keskivarakasta talonpoikaistoa, jonka pyrintöjä osuustoimintaliikkeessä ohjailivat sen omat pikkuporvarilliset edut. Nämä osuuskunnat tekivät kuitenkin sitä työtä, joka epäilemättä kehitti joukkojen omatoimisuutta, ja siinä on niiden suuri ansio. Osuuskunnat rakensivat todellakin joukkojen omatoimisuuden pohjalla suuria taloudellisia järjestöjä, ja siinä ne ovat esittäneet tärkeää osaa — tätä emme halua kieltää.

Nuo taloudelliset järjestöt kehittyivät eräissä tapauksissa laitoksiksi, jotka saattoivat korvata kapitalistisen koneiston ja täydentää sitä — ja tämä meidän on tunnus-tettava — ja samalla kaupunkien proletariaatti vedettiin siinä määrin kapitalistisen suurteollisuuden organisaatioon, että se tuli kyllin voimakkaaksi kukistaakseen tilanherrojen ja kapitalistien luokan, kyetäkseen käyttämään hyväkseen koko kapitalistista koneistoa.

Kaupunkien proletariaatti käsitti kyllin hyvin, että imperialistisen sodan aiheuttamassa rappiutilassa piti välttämättä järjestää huoltokoneisto, ja se käytti tähän tarkoitukseen ensivuoroisesti laajaa kapitalistista koneistoa.

Tämä meidän on muistettava. Osuustoiminta on valtava kulttuuriperintö, jota on pidettävä arvossa ja käytettävä hyväksi.

Siksipä me Kansankomissaarien Neuvostossa kajotesamme kysymykseen osuustoimintaliikkeen merkityksestä suhtauduimme tähän kysymykseen hyvin varovasti, käsittäen mainiosti, kuinka tärkeää on käyttää täydellisesti hyväksi tuota hyvin järjestettyä taloudellista koneistoa.

Samalla emme voineet unohtaa, että päätekijöinä osuustoiminnallisessa rakennustyössä ovat olleet menshevikit, oikeistoieserrät ja muut sovitteluhenkiset ja pikkuporvarilliset puolueet. Emme voineet unohtaa sitä niin kauan kuin nämä kahden taistelevan luokan välillä olevat poliittiset ryhmät käyttivät hyväkseen osuustoimintajärjestöjä osittain peitelläkseen vastavallankumouksellisia ja vieläpä tukeakseen tshekkoslovakkeja osuuskuntien keräämillä varoilla. Niin, meillä on siitä tietoja. Sellaista ei kuitenkaan ole tapahtunut läheskään kaikkialla, ja olemme usein olleet yhteistoiminnassa osuuskuntien kanssa, jos ne ovat olleet siihen halukkaita.

Viime aikoina Neuvosto-Venäjän kansainvälinen asemakin on muodostunut sellaiseksi, että monille pikkuporvarillisille ryhmille on selvinnyt, mitä merkitsee työläisten ja talonpoikien valta.

Siihen aikaan kun Neuvosto-Venäjä joutui tekemään Brestin sopimuksen, kun meidän oli pakko solmia mitä raskain rauha Saksan imperialistien kanssa, menshevikit ja oikeistoieserrät melusivat erikoisesti meitä vastaan. Kun Neuvosto-Venäjän oli pakko solmia tuo rauha, menshevikit

ja eserrät kirkuivat kaikkialla, että bolshevikit saattavat Venäjän turmioon.

Muutammat näistä edustajista pitivät bolshevikkeja utopisteina, jotka kuvittelevat, että maailmanvallankumous on mahdollinen. Toiset pitivät bolshevikkeja Saksan imperialismin asiamiehinä.

Vihdoin monet heistä otaksuivat silloin bolshevikkien tehneen myönnytyksiä Saksan imperialismille ja olivat vahingoniloisia luullen, että se oli sopimista Saksan hallitsevan porvariston kanssa.

En rupea tässä esittämään vielä vähemmän mairittelevia lausuntoja,— etten sanoisi paremmin, joita nuo ryhmät levittelivät silloin Neuvostovaltaa vastaan.

Viimeaikaiset maailmantapahtumat ovat kuitenkin paljon opettaneet menshevikeille ja oikeistoeserrille. Kaikille työtätekeville osoitettu menshevikkien KK:n vetoamus⁷⁶, joka julkaistiin hiljattain lehdistössämme, puhuu siitä, että menshevikit, vaikka he ovatkin aatteellisesti eri mieltä kuin kommunistit, pitävät välttämättömänä taistella maailmanimperialismia vastaan, jonka etunenässä nyt ovat Englannin ja Amerikan kapitalistit.

Todellakin on tapahtunut tavattoman tärkeitä asioita. Romaniassa ja Itävalta-Unkarissa on muodostettu työläisten edustajain Neuvostoja. Saksassa taas Neuvostot esiintyvät perustavaa kokousta vastaan, ja kenties muutaman viikon kuluttua kaatuu Haasen-Scheidemannin hallitus ja sen tilalle tulee Liebknechtin hallitus. Samaan aikaan Englannin ja Ranskan kapitalismi jännittää kaikki voimansa kukistaakseen Venäjän vallankumouksen ja pysäyttääkseen siten maailmanvallankumouksen. Nyt on kaikille käynyt selväksi, että liittolaisvaltojen imperialistien halut ulottuvat vielä pitemmälle kuin saksalaisten: ehdot, joita he ovat esittäneet Saksan osalta, ovat Brestin rauhaa pahempia ja sitä paitsi he haluavat yleensä tukahduttaa vallankumouksen ja esittää maailmansantarmien osaa. Menshevikit ovat päätöslauselmallaan osoittaneet käsittäneensä, minne englantilaiset tuulet puhaltavat. Eikä meidän nyt pidä torjua heitä luotamme, vaan päinvastoin meidän on otettava heidät vastaan, annettava heille mahdollisuus toimia yhdessä kanssamme.

Kommunistit osoittivat jo tämän vuoden huhtikuussa, etteivät he karta työskentelemästä osuustoimintamiesten

kanssa. Kommunistien tehtävänä on kyetä kaupunkien proletariaattiin nojaten käyttämään hyväksi kaikkia niitä, jotka voidaan vetää mukaan työhön, kaikkia jotka kannattivat aikaisemmin sosialistisia tunnuksia, mutta eivät olleet kyllin rohkeita taistelemaan niiden puolesta voittoon tahi tappioon saakka. Marx sanoi, että proletariaatin täytyy pakko-
luovuttaa kapitalistit, mutta kyetä käyttämään hyväksi pikkuporvarillisia ryhmiä. Mekin olemme sanoneet, että kapitalisteilta pitää ottaa pois kaikki, jota vastoin kulakit on vain pantava ahtaalle ja viljamonopolin edellyttämän valvonnan alaisiksi. Meidän on sovittava keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa, otettava se valvontaamme, tosiasiallisesti kuitenkin toteuttaen sosialismin ihanteita.

Meidän on sanottava suoraan, että työläiset ja köyhimmät talonpojat tekevät kaikkensa toteuttaakseen todella sosialismin ihanteet, ja elleivät jotkut tahdo pyrkiä näitä ihanteita kohti, niin jatkamme matkaa ilman heitäkin. Mutta meidän täytyy käyttää hyväksi kaikkia, jotka voivat todella auttaa meitä tässä mitä vaikeimmassa taistelussa.

Ja niinpä Kansankomissaarien Neuvosto käsitellessään näitä kysymyksiä sopi jo huhtikuussa osuustoimintamiesten kanssa ⁷⁷. Se oli ainoa istunto, jossa kansankomissaarien, kommunistien lisäksi oli läsnä kansalaisten osuustoimintajärjestöjen edustajia.

Sovimme heidän kanssaan. Se oli ainoa istunto, jossa päätöstä ei hyväksytty kommunistienemmistön, vaan vähemmistön — osuustoimintamiesten mielen mukaan.

Ja Kansankomissaarien Neuvosto suostui siihen pitäen välttämättömänä sekä osuustoimintamiesten kokemusten ja tietojen että heidän koneistonsa hyväksikäyttämistä.

Te tiedätte myös, että muutamia päiviä sitten hyväksyttiin dekreetti varustelun järjestämisestä ⁷⁸. Se julkaistiin sunnuntaina „Izvestijassa”, ja tässä dekreetissä juuri annetaan huomattava sija osuustoiminnalle ja osuuskunnille. Sosialistisen talouden järjestäminen on näet mahdotonta ilman osuustoimintajärjestöjen verkkoa, ja siinä suhteessa on tähän saakka tehty paljon virheitä. Erillisiä osuusliikkeitä suljettiin, niitä kansallistettiin, samalla kun Neuvostot eivät suoriutuneet jakelutehtävistä, eivät suoriutuneet neuvostokauppojen toiminnan järjestämisessä.

Ja nyt tämän dekreetin mukaisesti kaikille osuuskunnille on palautettava kaikki, mitä niiltä otettiin.

Osuusliikkeet on denationalisoitava, ne on jälleenrakennettava.

Tosin dekreetti suhtautuu erittäin varovasti niihin osuusliikkeisiin, jotka suljettiin sen vuoksi, että niihin oli pesiytynyt vastavallankumouksellisia. Me sanoimme selvästi, että tässä suhteessa osuusliikkeiden toiminta on saatettava valvonnan alaiseksi, mutta sanomme siitä huolimatta, että osuusliikkeitä on käytettävä täydellisesti hyväksi.

Kaikille teille on selvää, että eräs proletariaatin perustehtävistä on järjestää heti oikealla tavalla elintarvikevarustelu ja -jakelu.

Ja koska meillä on koneisto, jolla on siitä kokemusta ja joka, mikä on tärkeintä, perustuu joukkojen omatoimisuuteen, meidän on ohjattava se suorittamaan näitä tehtäviä. Nimenomaan tässä suhteessa on joukkojen omatoimisuuden käyttäminen tärkeää, samojen joukkojen, joiden luomia nämä järjestöt ovat. Varustelutoimintaan on saatava mukaan syvimmat rivit, ja tämä meidän on asetettava osuuskauppajärjestöjen ja nimenomaan työväen osuuskauppajärjestöjen päätehtäväksi.

Elintarvikkeiden hankinta ja jakelu on sellainen asia, että sitä ymmärtää kuka tahansa. Ymmärtää sellainenkin henkilö, joka ei ole hikoillut kirjojen ääressä. Ja Venäjällähän väestö on valtaosaltaan vielä pimeää ja valistumatonta, koska työläisiä ja sorrettuja joukkoja on kaikin keinoin estetty saamasta sivistystä.

Mutta joukoissa on hyvin runsaasti eläviä voimia, niissä saattaa ilmetä suurenmoisia kykyjä laajemmassa mitassa kuin voidaan kuvitellakaan. Ja sen vuoksi työväen osuustoiminnan tehtävänä on vetää nämä voimat mukaan, löytää ne ja antaa niiden suoritettavaksi välitön elintarvikkeiden hankinta- ja jakelutyö. Sosialistinen yhteiskunta on yksi yhtenäinen osuuskunta.

Uskon joukkojen omatoimisuuden työväen osuustoiminnassa myötävaikuttavan siihen, että työväen osuustoiminta todella luo yhtenäisen Moskovan kaupungin kuluttajakommuunin.

*Julkaistu joulukuussa 1918
erillisenä lehtisenä
ja aikakauslehden „Rabotshi Mir”
19. numerossa*

*Julkaistaan lehtisen tekstistä,
joka on tarkistettu aikakauslehden
tekstin mukaan*